

NEPTUN kód:.....Név:.....

Dátum: 2007/05/31 CSÜT. 8-12 Képzési forma: EGYETEMI LEV-KIEG Kód: GEÁT-4Á25

Mikor teljesítette a félévet?(tanév/félév):..... Évközi munka pontszáma:.....

Kérjük, tollal dolgozzon, valamint minden példa kidolgozását külön oldalon kezdje!

1. PÉLDA

(7 p)

Az ábra egy felül p_0 nyomásra nyitott hengeres edényt mutat, amelyben nyugalmi ($\omega=0$) állapotban a vízszint h_0 .

ADATOK

$$p_0 = 10^5 \text{ Pa}$$

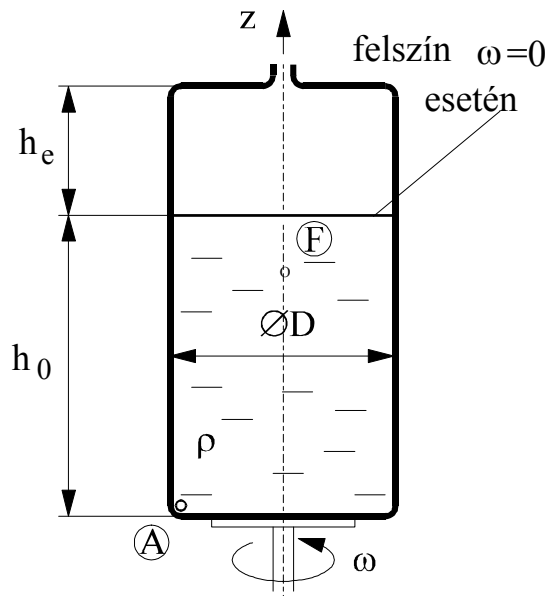
$$\rho_{\text{viz}} = 1000 \text{ kg/m}^3$$

$$h_e = 0,05 \text{ m}$$

$$h_0 = 0,15 \text{ m}$$

$$D = 0,3 \text{ m}$$

$$g = 10 \text{ N/kg}$$

KÉRDÉS

- Határozza meg azt az ω szögsebességet, amellyel a tartályt megforgatva a forgó folyadékfelszín a tengelyben az eredeti álló tartály vízfelszínéhez képest 50mm-t lesüllyed!
- Ebben az esetben mekkora a tartály „A” alsó sarokpontjában a túlnyomás?

1. PÉLDA	7/
2. PÉLDA	8/
3. PÉLDA	10/
4. PÉLDA	10/
5. PÉLDA	10/
6. PÉLDA	5/
TESZT	10/
Σ ÍRÁSBELI	60/

(FAK. SZÓBELI	10/)

Σ VIZSGA PONT	60/

Σ ÉVKÖZI PONT	40/

ÖSSZPONTSZÁM	100/

JEGY	

ALÁÍRÁS	

2. PÉLDA

(8 p)

Azonos sűrűségű folyadék tölti ki az U-cső két különböző átmérőjű p_0 nyomásra nyitott szárát. A szárakat egymástól a vízszintes csőszakaszon egy alapállapotban zárt csap választja el. Ekkor a két szárban levő folyadék felszínek közötti szintkülönbség ismert: $\Delta h = 1 \text{ m}$. A zárt állapotú csapot hirtelen kinyitjuk. **ADATOK**

$$A_1 = 5 \text{ cm}^2$$

$$A_2 = 20 \text{ cm}^2$$

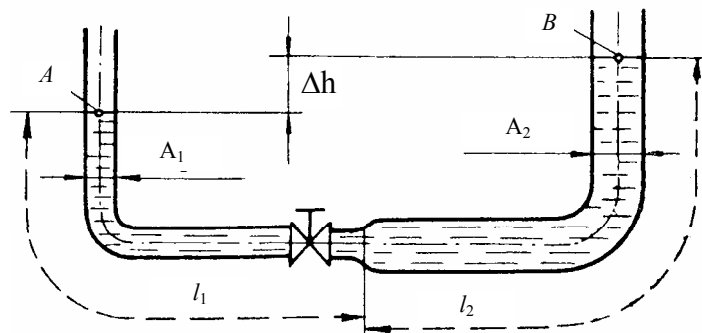
$$l_1 = 10 \text{ m}$$

$$l_2 = 15 \text{ m}$$

$$g = 10 \text{ N/kg}$$

$$\rho = 800 \text{ kg/m}^3$$

$$p_0 = 10^5 \text{ Pa}$$

KÉRDÉS

A csap megnyitásakor mekkora a kezdeti gyorsulás (irány, nagyság) a 'B' pontban? $a_B = ?$

3. PÉLDA**(10 p)**

A mellékelt ábrán látható kúpra víz szabadsugarú áramlik.

$$v=10\text{m/s} \quad \rho=1000\text{kg/m}^3$$

$$p_0=10^5\text{Pa}$$

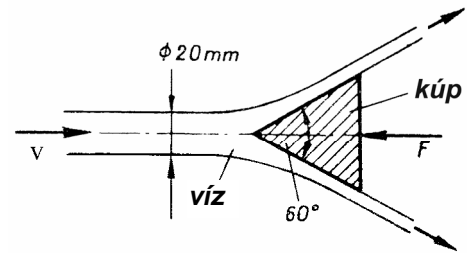
A súrlódás és a súlyerő elhanyagolható.

Kérdés:

a) Mekkora erővel kell az álló kúpot tartani? $F = ?$

b) Mekkora erővel mozgatható a kúp a vízszugárral szemben 7m/s sebességgel?

Megjegyzés: Kérem, rajzolja be az ábrába a felvett (x,y) koordinátarendszert és az ellenőrző felületet! A példa megoldása csak így lehet maximális pontszámú!

4. PÉLDA**(10 p)**

Egy $L=5,5\text{km}$ hosszú, $\varnothing d=120\text{mm}$ állandó átmérőjű, érdes csőben kőolajat szállítunk. A csővezeték része 3db tolózár és 8db könyökidom. A cső p_0 -ra nyitott vége $H=30\text{m}$ -rel alacsonyabban van, mint az eleje. A csővezetékben szállított kőolaj térfogatárama $q_V=60\text{m}^3/\text{h}$. A csőfal belső érdessége $k=0,24\text{mm}$.

Adatok:

$$\rho_{\text{olaj}}=820\text{kg/m}^3$$

$$\mu_{\text{olaj}}=4,5 \cdot 10^{-3}\text{kg/m}\cdot\text{s}$$

$$\xi_T = 1,4 \text{ (1db tolózárra)}$$

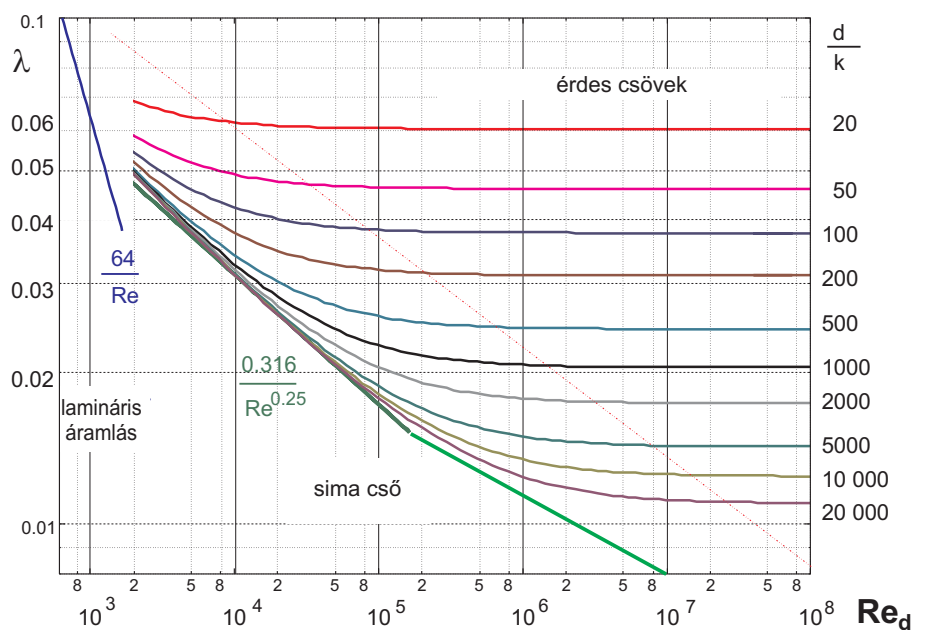
$$\xi_K = 0,8 \text{ (1db könyökre)}$$

$$g \approx 10\text{N/kg}$$

Kérdés:

Mekkora a (p_1-p_0) túlnyomás a cső elején, ha a cső végén az olaj a szabadba ömlik?

Megjegyzés: Kérem, használja a mellékelt $\lambda=f(Re_d, d/k)$ diagramot! Rajzolja be a diagramba a leolvasáshoz használt segédvonalakat! Kérem, ügyeljen a logaritmusos léptékű tengelyek minél pontosabb, helyes leolvasására!

5. PÉLDA**(10 p)**

A mellékelt ábrán látható tartályból a hozzá csatlakozó Laval-csővön keresztül áramlik ki a közeg. A Laval-cső kilépő keresztmetszete $D=20\text{mm}$ átmérőjű. Izentropikus állapotváltozás.

ADATOK

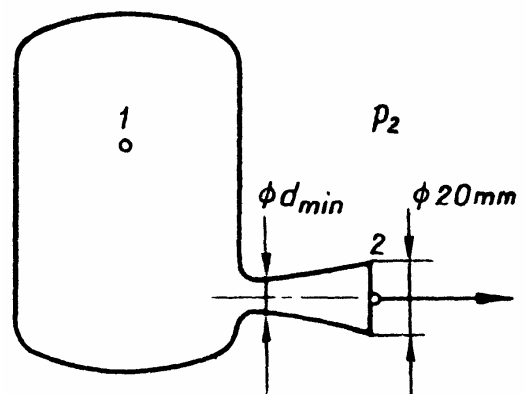
$$p_1 = 4 \cdot 10^5\text{Pa} \quad t_1 = 25^\circ\text{C}$$

$$p_2 = 10^5\text{Pa} \quad \kappa = 1,4$$

$$c_p = 1004\text{J}/(\text{kg K}) \quad R = 287\text{J}/(\text{kg K})$$

KÉRDÉS

Határozza meg a Laval-cső legszűkebb keresztmetszetének átmérőjét! $d_{\min} = ?$

6. PÉLDA**(5 p)**

Írja fel a Bernoulli-egyenlet általános (integrál) alakját! Ismertesse az egyes tagok fizikai jelentését! Hozza egyszerűbb alakra az alábbi feltételek együttes teljesülése mellett: stacioner áramlás, súrlódásmentes összenyomhatatlan közeg és egy adott áramvonal mentén integrálunk!